

Staročeská kronika tak řečeného Dalimila

Kronika

Někdy označované jako Kronika boleslavská. Jde o dílo napsané na počátku 14. století (1308-1314), s dodatky popisující roky 1315 a 1316, které pravděpodobně pocházejí od jiného autora. Kronika je napsaná česky a ve verších, má dohromady 106 kapitol. Kronika začíná stavbou Babylonské věže a božím trestem za tento čin a rozchod lidstva do světa. Následuje popis českých dějin počínaje příchodem praotce Čecha. Končí v období vlády Jana Lucemburského v roce 1314 a má tedy dodatky od dalšího autora pro roky 1315 a 1316.

Kronika jako pramen

Kronika je historicky ceněným pramenem, avšak nikoliv pro výklad historických událostí. Dějiny tak jak jsou v kronice sepsány obsahují jen základní údaje, které často bývají již přímo zkráceny, nebo k nim jsou připojeny dodatky, které jsou vlastně propagandou české šlechty. Proto je kronika ceněna spíše pro svůj náhled do mentality české šlechty a vlasteneckého cítění šlechty. Dále je v kronice znát silný odpor vůči německému obyvatelstvu a vyzdvižení českého národa. Tímto slouží kronika jako důkaz vlasteneckého cítění až nacionalismu vyskytujícího se dříve nežli v 18. století.

Kronika čerpá informace z mnoha různých oblastí – užívá Kosmovy kroniky, místních i erbovních pověstí. Pravděpodobně pro popis života sv. Václava užil legendy Orienta iam sole, dále se historici domnívají, že autor znal Legendu aureu. Autor sám uvádí, že čerpal z několika kronik, ale některé se stále nepodařilo identifikovat a existuje názor, že autor uvedl kroniky, které neexistují, aby měl podložené své protiněmecké výroky a výroky propagující českou šlechtu.

Kdo je autorem?

O autorství dokumentu se dlouho bádalo, neboť autor není v kronice uveden. Tradičně jméno autora bylo v prologu, ale v této kronice se nenachází a prolog obsahuje pouze autorovy důvody pro sepsání této kroniky. Dle některých historiků se tak stalo možná proto, že se autor obával reakce na své protiněmecké výroky a chtěl tedy zůstat v anonymitě. Se jménem Dalimil přišel v 16. století historik Václav Hájek z Libočan, který za autora označil jmenovitě Dalimila Meziříčského. Toto tvrzení zpochybnil na konci 18. století historik František Faustín Procházka a dodnes není identita autora přesně známa. Podle autorových postojů a znalostí dobové situace se dá předpokládat, že autor pocházel ze šlechtické rodiny, případně se mohlo jednat o rytíře z řádu Johanitů, nebo pocházel z řad duchovenstva. Dílo samotné pak asi bylo dáno k sepsání na zakázku některým ze šlechtických rodů a pravděpodobně bylo autorovi zadáno, aby kronika byla právě propagandou české šlechty.

FRB III. <http://147.231.53.91/src/index.php?s=v&cat=11&bookid=142&page=9>

Literatura:

BLÁHOVÁ, Marie: Staročeská kronika tak řečeného Dalimila v kontextu středověké historiografie latinského kulturního okruhu a její pramenná hodnota. Díl 3. Historický komentář. Praha, 1995.

KRISTEN, Zdeněk - DAŇHELKA, Jiří - HAVRÁNEK, Bohuslav: Nejstarší česká rýmovaná kronika tak řečeného Dalimila. Praha, 1958.

DAŇHELKA, Jiří – HÁDEK, Karel – HAVRÁNEK, Bohuslav – KVÍTKOVÁ, Naděžda: Staročeská kronika tak řečeného Dalimila. Díl 1. a 2. Praha, 1988.